

Sygn. akt: X C 147/16 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu X Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR Katarzyna Malinowska

Protokolant: Katarzyna Domańska

po rozpoznaniu w dniu 06 października 2016 r. w Toruniu

sprawy z powództwa G. K.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W.

o ustalenie

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża pozwanej kosztami procesu

III. zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu na rzecz r.pr J. D. kwotę 600 zł (sześćset złotych) powiększoną o należny podatek VAT tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu;

SSR Katarzyna Malinowska

X C 147/16

UZASADNIENIE

Powódka G. K. wniosła pozew przeciwko (...) SA w W. o ustalenie nieistnienia umowy zawartej przez powódkę z pozwanym w dniu 11 grudnia 2014 r. o nr (...) ze względu na skuteczne odstąpienie od tej umowy ewentualnie o ustalenie nieważności tej umowy na podstawie art. 388 kc.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w grudniu 2014 r. przychodzili do powódki przedstawiciele pozwanej oferując zawarcie umowy na sprzedaż energii elektrycznej. Osoby te przedstawiały się jako pracownicy (...) SA. Powódka zawarła z pozwanym trzy umowy: w dniu 22 września 2014 r., 11 grudnia 2014 r. oraz w dniu 20 lutego 2015 r. za każdym razem powódka składała oświadczenie o odstąpieniu od tych umów. Za każdym razem oświadczenie to sporządzała osoba pomagająca powódce, gdyż ta nie byłaby w stanie uczynić tego sama. Każde z tych oświadczeń zostało nadane w urzędzie pocztowym na adres pozwanej, niestety powódka nie dysponuje dowodem nadania oświadczenia dotyczącego drugiej z umów. Powódka jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, nie umie czytać ani pisać, podpisuje się odwzorowując litery z kartki.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka G. K. ma stwierdzony umiarkowany stopień niepełnosprawności, nie umie czytać ani pisać, podpis swój składa odwzorowując litery z kartki. Powódka ma kłopoty z pamięcią, potrzebuje pomocy w zwykłych sprawach życia codziennego. Powódka nie jest ubezwłasnowolniona, mieszka z synem. W prowadzeniu jej spraw pomagają jej inne osoby.

Bezsporne, nadto dokumentacja o stanie zdrowia powódki k. 5 – 9 akt, zeznania świadka J. L. k. 102v – 103 akt , I. D. k. 102 v akt.

W dniu 22 września 2014 r. powódka podpisała z pozwanym umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...). Odstąpiła od niej skutecznie składając oświadczenie z dnia 2 października 2014 r.

Dowód: umowa k. 24-25, 27 akt, oświadczenie o odstąpieniu k. 26 akt.

W dniu 11 grudnia 2014 r. powódka zawarła ponownie z pozwanym umowę sprzedaży energii elektrycznej nr (...)

Dowód: umowa k. 28-30 akt

Po podpisaniu umowy – w dniu 11 grudnia 2014 r. przedstawiciel pozwanej spółki przeprowadził telefoniczną rozmowę weryfikacyjną. Powódka nie potrafiła odpowiedzieć na podstawowe pytania, jednak jej syn, który przejął słuchawkę i był obecny przy podpisywaniu umowy, potwierdził, iż przed podpisaniem umowy jego matka została poinformowana m.in. o wysokości cen energii, okresie obowiązywania umowy, zmianie dostawcy prądu i o tym, że będą dwie faktury. Nadto zostało potwierdzone, iż przedstawiciel handlowy pozostawił odpis umowy i wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy.

Dowód: nagranie rozmowy telefonicznej z dnia 11 grudnia 2014 r. – płyta CD na okładce akt

W dniu 20 lutego 2015 r. powódka zawarła kolejną umowę z pozwanym – nr (...). Powódka odstąpiła od niej pismem z tego samego dnia, które nadała na pocztę.

Dowód: umowa k. 20-22, oświadczenie o odstąpieniu k. 23 akt, potwierdzenie nadania k. 23v akt

Pozwana świadczy powódce usługę dostawy energii elektrycznej od 1 marca 2015 r. (...) SA przyjął wniosek o zmianę sprzedawcy.

Dowód: faktury k. 31-41 akt, pismo z 23 kwietnia 2015 r., potwierdzenie zmiany sprzedawcy k. 63 akt

Pozwany potwierdził odstąpienie od dwóch umów.

Dowód: pismo z 5 maja 2015 r. k 18 akt,

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art 189 kpc powód może żądać ustalenia przez sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny.

Przepis określa materialnoprawne przesłanki zasadności powództwa, w którym powód domaga się sądowego ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa. Powództwo będzie oddalone przede wszystkim, jeżeli powód nie ma interesu prawnego do jego wytoczenia, ale także jeżeli interes taki istnieje, ale twierdzenie powoda o istnieniu lub nieistnieniu stosunku prawnego okaże się bezzasadne.

Interes prawny zachodzi, jeżeli sam skutek, jaki wywoła uprawomocnienie się wyroku ustalającego, zapewni powodowi ochronę jego prawnie chronionych interesów, czyli definitywnie zakończy spór istniejący lub prewencyjnie zapobiegnie powstaniu takiego sporu w przyszłości.

Nie budziło wątpliwości Sądu, iż powódka w niniejszej sprawie posiadała interes prawny w wytoczeniu powództwa o ustalenie, bowiem jedynie w ten sposób mogła wykazać, iż niezasadne jest świadczenie na jej rzecz usługi objętej umową i obciążanie jej kosztami dostawy energii.

Powództwo jednak nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, których autentyczności nikt nie kwestionował a także na podstawie zeznań świadków, którym Sąd dał wiarę w całości.

Zgodnie z art. 2 ust 1 ustawy z dnia 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U.2012.1225 j.t), która obowiązywała na początku grudnia 2014 r., konsument, który zawarł umowę poza lokalem przedsiębiorstwa, może od niej odstąpić bez podania przyczyn, składając stosowne oświadczenie na piśmie w terminie dziesięciu dni od zawarcia umowy. Do zachowania tego terminu wystarczy wysłanie oświadczenia przed jego upływem.

Powódka mogła wykazać zasadność żądania ustalenia, iż umowa z dnia 11 grudnia 2014 r. o nr (...) nie wiąże stron ze względu na skuteczne odstąpienie od tej umowy poprzez udowodnienie, iż do dnia 21 grudnia 2014 r. złożyła oświadczenie o odstąpieniu od umowy i nadała je na pocztę. Jednak powódka, na której spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie, nie sprostала swojemu procesowemu obowiązkowi. Żaden z przeprowadzonych dowodów nie pozwolił na ustalenie, że powódka stosowne oświadczenie podpisała oraz, że z zachowaniem ustawowego terminu nadała je na pocztę. Na fakt sporządzenie takiego oświadczenia wskazywali wprawdzie świadkowie, jednak żaden z nich nie był w stanie powiedzieć, czy i w jakim terminie oświadczenie powódki o odstąpieniu od umowy zostało nadane na pocztę. Nie przedłożono również na tę okoliczność żądanego dokumentu, ponieważ jak twierdziła strona powodowa, został zgubiony. Nie sposób w tak ustalonym stanie faktycznym uznać, iż od umowy skutecznie odstąpiono. Powódka – reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika powoływała się na okoliczności, iż nie radzi sobie sama w życiu, nie umie czytać ani pisać i ulega wpływom przedstawicieli odwiedzających ją w domu. Podkreślić jednak należy, iż powódka nie jest ubezwłasnowolniona, mieszka z synem, który był obecny przy podpisywaniu umowy i dysponuje pomocą życzliwych osób. Wskazać nadto należy, iż skutecznie odstąpiła od innych umów, które podpisała z przedstawicielami pozwanego. Okolicznością przesądzającą o zasadności dochodzonego roszczenia nie może być fakt, iż w lutym powódka podpisała kolejną umowę z pozwanym, jednak proponowaną przez innego przedstawiciela, bowiem jak wskazywano na rozprawie pozwana pozyskując klientów współpracuje z wieloma podmiotami, które nie mają wiedzy, czy dana osoba już podpisała umowę z (...) SA czy nie.

Powódka zgłosiła żądanie ewentualne o ustalenie nieważności umowy na podstawie art. 388 kc.

Zgodnie z art. 388 § 1 kc jeżeli jedna ze stron, wyzyskując przymusowe położenie, niedołęstwo lub niedoświadczenie drugiej strony, w zamian za swoje świadczenie przyjmuje albo zastrzega dla siebie lub dla osoby trzeciej świadczenie, którego wartość w chwili zawarcia umowy przewyższa w rażącym stopniu wartość jej własnego świadczenia, druga strona może żądać zmniejszenia swego świadczenia lub zwiększenia należnego jej świadczenia, a w wypadku gdy jedno i drugie byłoby nadmiernie utrudnione, może ona żądać unieważnienia umowy.

W toku procesu nie udowodniono, aby koszty dostawy energii przez pozwanego, którymi obciąża się powódkę rażąco przewyższają faktyczną wartość świadczonych usług.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w pkt I wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 kpc, który stanowi, iż w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Sąd nie obciążył kosztami powódki biorąc pod uwagę jej złą sytuację majątkową oraz ograniczoną umiejętność samodzielnego kierowania swoimi sprawami.

O wynagrodzeniu pełnomocnika ustanowionego z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 6 pkt 3 w zw. z § 15 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. (Dz.U.2013.490 j.t.) w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSR Katarzyna Malinowska